

PRI ŽENE: APLIKÁCIA ŽIVOT V ISTOTE¹ ALEBO ŽIVOT S VÝHODAMI²

3. stretko

CIEĽ

Uvedomiť si úlohu úprimnosti (autentickosti) vo vzťahu. Ako vyzerá a aké dôsledky má, keď pristupujem k partnerovi/partnerke vypočítavo a naopak, keď pristupujem nezištne. Objaviť skúsenosť vzťahu dona Titusa Zemana s Pannou Máriou.

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Don Titus Zeman mával v detstve časté zdravotné problémy. Keď mal desať rokov **náhle sa uzdravil**. Stalo sa tak na príhovor Panny Márie, ktorú ľudia na Slovensku

osobitne uctievali ako „Sedembolestnú Pannu Máriu“. Teda ako mamu, ktorá v živote dobre poznala, čo znamená trpieť a pre niekoho sa obetovať. V ten deň jej Titus v tajnosti svojho srdca prisľúbil, že „*bude navždy jej synom*“. Rozhodol sa, že sa jej **zasväťí**. Do národnej svätyne v Šaštíne len krátko predtým prišli synovia dona Bosca. Šaštínska bazilika bola zasvätená práve jej. Titus sa vtedy rozhodol stať sa saleziánom kňazom.

Don Titus Zeman vo väzení úzko spájal svoje utrpenia s pomocou Panny Márie. Vytvoril si ruženec, ktorý mal 58 zrníčok. Vyrobil ich z chleba a každé zrnko znázorňovalo jedno vypočúvanie a mučenie.

¹ Myslíme tu na istotu, ktorá sa zakladá na úprimnosti, opravdivosti a dôvere.

² Myslíme tu na výhody, ktoré sa dajú kúpiť, prípadne sú založené len na jednostrannom uspokojovaní vlastných potrieb.

AKTIVITA

Na zemi je vytvorený štvorec z deviatich políčok (3x3). V každom políčku je papier formátu A4 s jedným nápisom, ktorý vyjadruje nejakú emóciu alebo postoj: **hnev, smútok, radosť, dobrota, ľútosť, nadšenie, znudenosť, drzosť, jemnosť** (pozri prílohu).

Požiadaj o dobrovoľníka a dobrovoľníčku alebo priamo vyber dvojicu „hercov“ – chlapca a dievča. Môžu sa postaviť na hociktoré políčko (každý na iné). Na tvoj signál (triangel, píšťalka, zvonček) musia herci vždy prestúpiť na iný papier podľa vlastného výberu. Môže to však byť len papier susediaci s ich pôvodnou pozíciou v hociktorom smere.

Úlohou dvojice je rozohrať rozhovor podľa témy, ktorú im zadáš. Každý však musí pri tom vyjadrovať tú emóciu, na ktorej práve stojí. Je to akoby hrali scénu v štýle známej relácie *Partička*.

Ak má niekto nápad, ako by mohol rozhovor pokračovať, môže kedykoľvek zakričať „Stop!“, herci „zamrznú“ a on jedného z nich vymení a pokračuje v danej role.

Keď vidíš, že sa téma „vyčerpáva“ (je to nezáživné, dvojica nevie ako ďalej), daj opäť signál a herci prestúpia na ďalšie políčka. Môžeš im zadať novú tému, alebo ich nechaj pokračovať v pôvodnej s novými emóciami. Pokiaľ dlhšie zostáva v hre jedna dvojica a nikto z divákov ich nestrieda, vyzvi pri zmene témy na výmenu herca alebo herečky, prípadne vymeň celú dvojicu, aby sa prestriedali viacerí mladí.

TÉMY MÔŽU BYŤ NASLEDOVNÉ:

Chlapec pozýva dievča na rande. Ona sa s ním len zahráva.

Manžel sa vracia domov z roboty a klame, že bol dlho v práci. V skutočnosti bol s chlapmi na pive. Manželka ho očakáva priamo vo dverách.

Susedov pes sa vyšpinil na susedkin špeciálne udržiavaný trávnik. Susedka sa prišla k susedovi sťažovať. Sused sa jej však už dlhšie tajne páči.

Chlapec sa snaží zbaliť nové dievča vo fitku zvýrazňujúc svoju postavu. Plaché a neisté dievča je presvedčené o tom, že vzťah s takýmto krasoňom by bol nudný.

Párik sa vracia zo školy. Chlapec jej všemožne vyjadruje: „Si nevýslovne krásna.“ Dievča reaguje v zmysle: „Toto mi ešte nijaký chalan nepovedal.“

Témy zachytávajú stretnutie dievčaťa s chlapcom v rôznych situáciách. Niektoré sú také, že dvojica svojím nastavením a očakávaniami navzájom „ladí“, iné sú konfliktné. Navyše emócia, ktorú budú herci vkladať do dialógu, môže korešpondovať alebo aj odporovať ich skutočnému nastaveniu a cíteniu v prehrávanej role.

DISKUSIA

Najprv krátko zreflektuj so skupinou aktivitu:

- Aké bolo hranie rol? Ako ste sa cítili?
- Ktorá kombinácia rola + emócia ti sedela? Prečo?
- Ktorá kombinácia ti prekážala? Prečo?

V druhej časti diskusie môžeš sústrediť pozornosť na otázku úprimnosti vo vzťahu. Ak ti to pomôže, použi nasledujúce výroky (môžeš ich mať napr. samostatne vytlačené a rozdať ich mladým):

„Tento vzťah neberiem veľmi vážne: to sa len tak bavím.“

„Randenie v dvadsiatich bolo ako hra na stoličkách. Všetci pobehovali okolo a bola všade zábava. Ale zrazu akoby niekto vypol hudbu a všetci si začali sadať. Ja som nechcela byť jedinou, ktorá zostane stáť. A teraz si niekedy myslím, že som sa vydala preto, že môj manžel bol najbližšou stoličkou, ktorú som pri sebe mala.“

„Čo sa stane, keď si hovorím, že mám ešte 10 rokov na to, aby som začal žiť svoj život? Nestane sa nič. Takýto prístup okráda mladého človeka o ambície.“ Leonard Bernstein.

„Najlepší spôsob ako pracovať na svojom manželstve je začať ešte predtým, ako ho už mám.“

„Voľba svojej rodiny je vedomý výber koho a čo chcem. Oproti tomu býva konanie z núdze. Alebo sa vytvorí len krátky vzťah s niekým, kto si náhodou vyberie mňa.“

„Láska je „sloveso“ definované našou odhodlanosťou obetovať sa za ňu.“
„Nedospelá láska hovorí „milujem ťa, lebo ťa potrebujem“, ale zrelá láska hovorí „potrebujem ťa, lebo ťa milujem.““ Erich Fromm

– Čo si myslíš o týchto výrokochoch?

– Vieš vo vzťahu rozlíšiť, či sa niekto k tebe správa vypočítavo alebo nezištne? Ako?

– Nakoľko je pre teba dôležité, aby bol súlad medzi tým, kým tvoj partner/partnerka je (aký je človek, čo vnútorne prežíva) a tým, čo hovorí a ako sa správa navonok? Prečo?

– Čo ti „dáva“ a čo ťa „stojí“ úprimnosť vo vzťahu? Aký typ istoty ponúka úprimný vzťah?

– Akú istotu pociťoval Titus Zeman vo vzťahu s Pannou Máriou? Kde sa tento jeho vzťah zrodil?

PRE ANIMÁTORA

Dnešná doba má tendenciu stavať človeka vo vzťahoch do pozície kupujúceho a zároveň sa stáva aj tovarom. Tento sklon sme chceli vyjadriť aplikáciou: Život s výhodami. Lenže takto človek stráca vlastnú hodnotu a dôstojnosť. „Človek s výhodou“ sa stáva len otrokom, lebo je v službách niekoho iného. Je to akoby bol človek tovarom na dražbe. A niekto druhý si ho „kúpi“.

Potrebujeme vrátiť vzťahom nezištnosť. Mohli by sme povedať, že skutočná láska začína až tam, kde už nie je možné očakávať žiadnu protihodnotu od toho druhého. Keď vo vzťahu od druhého neočakávam len nejaké výhody (načo mi bude?). Aby sa mladí ľudia znova navzájom objavovali, vnímali a stretávali v plnohodnotných vzťahoch, potrebujeme objaviť takýto posvätný rozmer lásky. Potrebujeme druhú osobu objaviť v pravde, dôvere a to aj s jej chybami. A to sa dá len cez bolesť, námahu a trpezlivosť. Vtedy vidím skutočne osobu a nie len výhody, ktoré mi prináša. Vidím podstatu osoby, nie jej schránku.

Don Titus si uvedomoval, že aj pre neho ako zasväteného má veľký význam vzťah so ženou, Pannou Máriou. Preto ona v jeho živote zohrávala ústredné postavenie. Už v detstve, keď sa uzdravil z choroby na jej príhovor, sa presvedčil, že sa dá na ňu spoľahnúť.

Panna Mária najviac prijala Ježišovo poslanstvo vo svojom živote. Dokázala najviac zo všetkých ľudí prijať dar, ktorý jej Boh dal. Preto ju aj anjel oslovil ako plnú milosti. Don Titus jej odovzdal celý svoj život, lebo mu dávala istotu. Nie niečo lacné.

Dnes sa niektorí ľudia správajú ako „zlatokopi“. Vyhľadávajú výhody, zabezpečenie a postavenie. Partnera/partnerku pri tom vnímajú len ako nástroj na dosiahnutie svojich cieľov. Panna Mária zaujala presne opačný postoj. Bola tou, ktorá dávala plným priehrštím. Jej postoj služby nehľadal výhody a zabezpečenie, ale možnosť darovať sa. A s dôverou v Boha prežila dobrodružný život. Pri takejto žene Titus dorástol do svätosti.

Z PÍSM: ŽENA CUDZOLOŽNICA

Jn 8,1-12

Ježiš odišiel na Olivovú horu. Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrnul k nemu. Sadol si a učil ich. Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavil ju do prostriedku a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy kameňovať. Čo povieš ty? Ale to hovorili, aby ho pokúšali a mohli ho obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamil sa a povedal im:

„Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“

A znovu sa zohol a písal po zemi. Ako to počuli, jeden po druhom – počnúc staršími – sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej:

„Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?“ Ona odpovedala: „Nik, Pane.“

A Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“

– Čo hľadala cudzoložnica vo svojom živote? Aké „výhody“?

– Aký vzťah jej ponúkol Ježiš? Akými slovami docenil hodnotu jej osoby?

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretnom a poskytnješ nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušíňová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>